

ÉÉN
STERK
SOCIAAL
DUURZAAM
LIMBURG

Marc Vandeput

*In het provinciaal economisch beleid krijgt de realisatie van de **SALK-acties** prioriteit. We gaan verder op de ingeslagen weg van de **speerpunteneconomie** met gerichte beleidsacties en investeringen. We willen zo het economisch weefsel in onze provincie versterken en de maatschappelijke noden versneld invullen. In dit kader zetten we ook sterk in op de diverse **Europese programma's**.*

BELEIDSDOMEIN: **Economie**

De Limburgse economie staat voor zeer belangrijke uitdagingen. De toenemende mondialisering van de economie heeft een heel grote impact op het Limburgs ondernemerschap op de Limburgse arbeidsmarkt. Met Limburgse veerkracht moeten we het economisch weefsel in onze provincie terug versterken en vooral vernieuwen. Het uitvoeringsplan van het Strategisch Actieplan in het Kwadraat (SALK²) geeft alvast de richting van de economische transitie aan. We gaan verder op de ingeslagen weg van de speerpunten economie met gerichte beleidsacties en investeringen. In het provinciaal economisch beleid krijgt de realisatie van de SALK-acties dan ook een topprioriteit. Vele al opgestarte projecten voeren we in 2015 versneld uit. De provinciale SALK-prioriteiten, die vervat zitten in het provinciaal investeringsbudget van 50 miljoen euro, maken we waar. De Vlaamse en Europese engagementen in het SALK-uitvoeringsplan volbrengen we in een Vlaams-provinciaal partnerschap. We monitoren de voortgang van dit plan permanent in de vastgelegde governancestructuur.

1 WE INVESTEREN IN RUIMTELIJKE ECONOMIE.

Sterk Limburg

1.1 AANBOD BEDRIJVENTERREINEN

De provincie Limburg werkt verder aan een voldoende kwalitatief aanbod van bedrijventerreinen. De provinciale ruimtelijke planningsprocessen worden in functie van de regionale schaarste en de gekende behoefte aan uitbreidingsruimte bij bestaande bedrijven proactief opgevolgd. In een eerste oefening stellen we drie zoekzones voor: Houthalen-Helchteren, Opglabbeek en Bilzen-Hoeselt. We hebben ook een proactieve houding bij de opmaak van de nieuwe Vlaamse ruimtelijke visie “Beleidsplan Ruimte Vlaanderen” en de opmaak van een geïntegreerde ruimtelijke gebiedsvisie in het kader van Top Limburg.

In het finale stadium van het planningsproces speelt de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij Limburg een actieve rol met de opmaak van een ontwikkelings- en inrichtingsvisie. Voor de uitbreiding van Tongeren-Oost maken we een specifiek logistiek profiel op, in relatie met de omliggende logistieke regio’s. POM Limburg vult haar rol actief in bij het coördinatiecomité van het Economisch Netwerk Albertkanaal, en bij de ontwikkeling van de watergebonden bedrijventerreinen.

1.2 KWALITEIT BESTAANDE BEDRIJVENTERREINEN

Naast een voldoende aanbod is de kwaliteit van de bestaande bedrijventerreinen belangrijk. De herdynamisering van verouderde bedrijvenzones, de activering van onbenutte terreinen en de

verhoging van de eco-efficiëntie blijven belangrijke acties in 2015.

In het kader van de actualisering van het provinciaal windplan voerden we een eerste pilot uit: het ontwerp van een rasterplan voor windmolens op het bedrijventerrein Ravenshout. Deze pilot is de basis voor een onderzoek naar de mogelijkheden van een dergelijk rasterplan voor de andere regionale bedrijvenzones.

De SALK-actie om de digitale ontsluiting te verbeteren, rollen we verder uit in samenwerking met de betrokken netoperator en de Limburgse ondernemersclubs.

1.3 BEDRIJVENTERREINMANAGEMENT

Bedrijventerreinmanagement, in de meest brede zin, is ook één van de prioritaire acties van POM Limburg. Samen met de sector van de sociale economie voeren we pilots uit rond collectief groenbeheer van de bedrijvenzones. We werken hiervoor nauw samen met lokale overheden, met ondernemersclubs en met individuele bedrijven die op het bedrijventerrein zijn gevestigd.

We ontwikkelden “The Locator”, een efficiënt instrument waarmee we nieuwe investeerders snel en accuraat informeren over de beschikbare bedrijfspercelen en het bedrijfsvastgoed. In 2015 linken we dit instrument aan de acquisitiestrategie van Locate in Limburg.

POM Limburg blijft deel uitmaken van een aantal beheerscomités en uitgiftecommissies. Daarnaast participeert POM Limburg in bedrijfsinfrastructuur zoals nv Wetenschapspark Limburg, nv Life Sciences Development Campus, nv Energyville en Brustem Industriepark te Sint-Truiden. Ook het beheer van de 4 bedrijvent centra en de 6 doorgangsgebouwen van nv Bedrijvent centra Limburg is een prioriteit.

2 WE INVESTEREN VERDER IN DE ECONOMISCHE SPEERPUNTEN.

Sterk Limburg

In het kader van SALK zijn diverse businesscases op basis van het V²O-principe uitgewerkt. En dat voor volgende sectoren: maakindustrie, bouw, health care & zorgeconomie, vrijetijdseconomie, creatieve economie, fruit & land- en tuinbouw, logistiek, clean tech en energie. Deze cases zijn als een kompas voor de transitie van deze sectoren. Ze hebben een dubbele focus: innovatief ondernemerschap en jobcreatie. De versterkte ontwikkeling van deze sectoren verloopt via de bouwstenen van het zogenaamde FRIS-systeem (Full Regional Innovation System). De provincie Limburg speelt een actieve rol in de uitbouw van een sterk en performant innovatiesysteem in de economische speerpunten.

Voor de verdere ondersteuning van de bouwsector naar een innovatieve hightech-cluster, gericht op energie-efficiënt en duurzaam bouwen, wordt met een sterke provinciale financiële impuls, een ultramodern opleidings- en expertisecentrum op het Wetenschapspark, de Construction Academy, gerealiseerd. Op het vlak van innovatiestimulering zijn thema's zoals lean management, sociaal innoveren, ketensamenwerking, universal design, 3D laser technie-

ken, ... belangrijk. We volgen ook actief de projecten van de opgestarte SALK-proeftuinen rond energiezuinig bouwen en renoveren.

De open innovatiecluster Bike Valley, wordt in 2015, in samenwerking met Flanders Bike Valley vzw, effectief gerealiseerd. Dit innovatiecentrum rond fietsgerelateerde activiteiten met windtunnel, test- en vergaderfaciliteiten, geeft uitvoering aan het Vlaams Industrieel beleid en wil uitgroeien tot een knooppunt voor technologische vernieuwing voor de wielersport in de meest brede zin (fietsframes, helmen, kleding,...).

2.1 LOGISTIEK

Limburg heeft sterke logistieke troeven. Dat blijkt uit de eerder uitgevoerde Extended Gateway-studie en het logistiek masterplan (Doorbraakscenario). Die logistieke kwaliteit biedt ontwikkelingskansen aan de logistieke sector in termen van ondernemerschap en jobcreatie. Daarom investeren we verder in de creatie van de nodige logistieke ruimte, en in innovatiestimulering in de logistieke sector en bedrijfsprocessen. Dat is mogelijk dankzij de intense samenwerking tussen kennisinstellingen, ondernemingen en overheid in het Logistiek Platform Limburg. Dat opereert in de schoot van POM Limburg. “Smart Logistics Limburg”, een kennisnetwerk over logistiek, neemt in deze beleidsstrategie een belangrijke plaats in.

De samenwerking tussen het Logistiek Platform Limburg en de omliggende regio’s binnen de Euregio Maas-Rijn blijft een belangrijke prioritaire actie om het euregionale logistieke profiel nog sterker te vermarkten.

Nieuwe acties voor 2015 zijn: de concretisering van de positieve projectresultaten i.v.m. modal shift, een beter gebruik van de bestaande infrastructuur richting Antwerpse Haven en de ontwikkeling van een tool (“Logistiek met pit”) om de logistieke functie voor Limburgse bedrijven te optimaliseren. Tot slot organiseert UHasselt de opleiding “Supply Chain Management” binnen het programma van de Handelswetenschappen. Samen met de partners van het LPL legt UHasselt het curriculum van deze opleiding vast.

2.2 HEALTHCARE & ZORGECONOMIE

2.2.1 HEALTHCARE

Het SALK-rapport noemt de Healthcare en de zorg economie uitdrukkelijk als toekomstgerichte sectoren voor nieuw ondernemerschap waaruit nieuwe en duurzame tewerkstelling kan voortvloeien.

De Healthcare en Life Sciences kenden de voorbije jaren een steil ontwikkelingstraject. De sector kan dankzij de SALK-prioriteiten nog verder versnellen en excelleren, en dit op basis van diverse realisaties: een sterke onderzoeksportfolio van UHasselt, Bioville 1 en 2 als een performant infrastructureel kader voor start-ups, de grensoverschrijdende krachtenbundeling rond onderzoek en valorisatie, de uitgebouwde innovatieve zorgconcepten zoals Hospilim, ...

De tweede fase van het patiëntgericht onderzoeksprogramma Limburg Clinical Research programma (LCRP) en de uitbouw van een VIB-groep (met focus op immunologische ziekten) moeten leiden tot een nog sterkere expertiseopbouw, medische doorbraken en de uit-

bouw van de universitaire Biobank Limburg Ubelim. Er komt ook een proeftuin voor tests op nieuwe medtech- en biotechproducten.

Met het programma Digital Health Innovation, in samenwerking met IMinds, zetten we in op de automatisering van de gegevensdeling in de zorg. Tot slot zijn het Patiënt Safety Center en het onderzoek inzake assistieve technologie nieuwe topics in 2015. Ook belangrijk: Biomedica vindt in juni in Limburg plaats. Biomedica is de grootste Euregionale netwerkbeurs voor onderzoekers, investeerders en ondernemingen.

2.2.2 ZORGECONOMIE

Met de SALK-businesscase “Zorgeconomie” zetten we sterk in op de creatie van nieuwe en duurzame jobs. De focus ligt ook op een betere match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, de optimalisatie van de arbeidsorganisatie in de zorginstellingen, en de inzetbaarheid van de huidige zorgverleners. Hiermee bieden we een antwoord op de groeiende nood aan nieuwe zorgverleners; volgens ramingen hebben we in 2020 ongeveer 15 000 VTE extra nodig.

Het Vlaams beleidsplan “Werk maken van werk in de zorg 2.0” implementeren we met diverse acties in de Limburgse zorgsector. Die acties zijn in het SALK-uitvoeringsplan opgenomen. Vraaggestuurde acties verbeteren de instroom en toeleiding naar vacatures in de zorginstellingen. We denken aan collectieve instroom- en opleidingsprojecten, de valorisatie van elders verworven competenties voor verzorgenden en zorgkundigen en de versterking van de opwaartse doorgroei in de zorgfuncties. Ook een slim en efficiënt gebruik van stages in het volledige zorgspectrum, de organisatie van vacaturegerichte satellietopleidingen en de versterking van de competenties (onder meer via het project “Techniek in de zorg”) dragen hiertoe bij.

Om een kwalitatief zorgaanbod te garanderen, werken we aan een “centre of excellence” voor een innovatieve arbeidsorganisatie. De uitvoering van het IWT-project Zirko en de co-sourcingsmodellen voor de realisatie van duobanen zijn hiervan voorbeelden. Ook prioriteit: de participatie aan de uitvoering van de proeftuin inzake innovatieve ouderenzorg, Careville en de proeftuin voor chronische zorg, Cortex.

2.3 FRUIT

Pcfruit is hét onderzoeks- en kenniscentrum voor de fruitteelt. Meer bepaald op het vlak van toegepast wetenschappelijk onderzoek, collectieve en individuele dienstverlening aan telers, contractonderzoek voor bedrijven, ... Ook in 2015 leveren we een aanzienlijke financiële bijdrage om de werking ervan verder te zetten.

Pcfruit staat voor het behoud en de versterking van het concurrentieel vermogen van de fruitsector via innovatie op diverse terreinen: onder meer rassen, en teelt- en productieomstandigheden. Naast de specifieke onderzoeksprojecten rond de teelt van hard en zacht fruit zoekt pcfruit voortdurend naar opportuniteiten om verbindingen te leggen tussen de fruitsector en de academische wereld en technologiebedrijven (ICT, robotisering, voedselverwerking, ...). Hierbij moet pcfruit de gebruikswaarde valideren en deelnemen aan nieuwe ontwikkelingen en innovaties. Deze ontwikkelingen brengen op hun beurt weer nieuwe afzetmarkten en werkgelegenheid voor deze bedrijven en kennisinstellingen met zich mee. Dat is ook de doelstelling

van het SALK-project “Innovatie en valorisatie nevenstromen”.

In 2015 komen ook de andere SALK-projecten op kruissnelheid: met name de uitbouw van het kennis- en onderzoekscentrum wijnbouw en de afbakening van bacterievrije zones.

2.4 CREATIEVE ECONOMIE

In 2014 bundelden we de krachten van verschillende partners (provincie Limburg, de steden Hasselt en Genk en de kennisinstellingen UHasselt, PXL en KHLim) in IDE: Innovatie en Design in de Euregio. IDE wil de designinnovatie bij de Limburgse ondernemingen stimuleren. Hierbij ligt de focus op drie sectoren: maakindustrie, zorg & mode en accessoires. Het voorbije jaar voerden we in de drie sectoren bedrijfsgerichte trajecten uit. Op voorwaarde van de goedkeuring van een nieuw subsidiedossier zetten we deze werking in 2015 verder, en verhogen we het aantal bedrijfs-trajecten. De stad Maastricht toonde interesse voor het IDE-businessmodel. Daarom versterken we in 2015 de IDE-werking met grensoverschrijdende partnerschappen.

We versterken de verschillende bouwstenen van het regionaal innovatiesysteem rond creatieve economie. We werken aan een strategische ontwikkelingsfocus voor de toekomst. Dit doen we in het kader van de businesscase creatieve economie van het SALK-uitvoeringsplan, samen met de verschillende Limburgse actoren. Naast opleiding en onderzoek is een sterk infra-structureel kader van de ICT-incubator op de Corda Campus, de Hasseltse mode-incubator en de Genkse C-mine Crib van wezenlijk belang. Het innovatiesysteem moet o.a. leiden tot nieuw ondernemerschap, tot een kruisbestuiving tussen creatieve bedrijvigheid, kennis en bedrijven in andere sectoren, én tot de valorisatie van toekomstgerichte opportuniteiten.

We organiseren in 2015 een “exposure”-project om de Limburgse creatieve economie verder te positioneren op de Vlaamse en Euregionale kaart.

3 WE DYNAMISEREN DE DETAILHANDEL.

De Limburgse detailhandel is een belangrijk economisch speerpunt voor onze provincie. Het provinciebestuur voert al jaren een sterk ondersteunend en flankerend beleid. De voorbije twee jaar voerden we in het kader van het EFRO-project “Kennissnetwerk detailhandel” een grootschalig koopstromenonderzoek uit. Enkele resultaten: de winkelvloeroppervlakte steeg de voorbije 5 jaar met 19 %, er is een koopbinding van respectievelijk 93 %, 85 % en 90 % voor dagelijkse, periodieke en uitzonderlijke goederen, we zien een (beperkte) koopvlucht naar voornamelijk Nederland voor de drie productgroepen, ... In 2015 krijgt elke gemeente in een overzichtelijke publicatie de feitenfiche, de SWOT-analyse en aanbevelingen.

Op basis van de resultaten van het koopstromenonderzoek versterken we de begeleiding en ondersteuning van gemeenten met de uitbouw van een provinciaal kennis- en dienstverleningscentrum retail. De focus ligt op de permanente monitoring van de provinciale en gemeentelijke retailontwikkelingen, de inhoudelijke begeleiding en ondersteuning voor gemeenten bij de opmaak van lokale beleidsplannen, de ondersteuning voor gemeentelijke subsidieaan-

vragen in het Vlaams subsidiekader en de realisatie van een provinciaal informatienetwerk op beleids- en ambtelijk niveau.

In het provinciaal kernversterkend beleid blijft het subsidiereglement “kernversterking” van kracht. We starten samen met de Limburgse centrumgemeenten (design)innovatietrajecten op voor de heropleving van winkelstraten met een grote leegstand en verminderde koopattractie. Dit naar het voorbeeld van de herprofilering van de Vennestraat in Genk.

Om de Limburgse koopattractie te versterken, moeten we de rendabiliteit van bestaande en nieuw ontwikkelde winkelvloeroppervlakte vergroten. We lanceren daarom samen met de Limburgse centrumgemeenten een wervende campagne. In opvolging van het EFRO-project werken we aan een interprovinciaal vervolgproject. In dit project onderzoeken we op maat van elke provincie nieuwe retailopportunities. Niet zozeer op ruimtelijk vlak maar vooral op het vlak van innovatief aanbod en ondernemerschap.

4 WE FOCUSSEN OP DE ARBEIDSMARKT.

Sterk Limburg

De Limburgse arbeidsmarkt staat onder toenemende druk. Eind september waren er 34 515 niet-werkende werkzoekenden. De werkloosheidsgraad bedraagt 9,11 %. De nakende sluiting van Ford Genk en de toeleveranciers versterkt die werkloosheidsdruk nog extra. Daarom stelden we het “Arbeidsmarkt actieprogramma Limburg” op. Dit actieprogramma bevat de diverse SALK-arbeidsmarktacties. Doelstelling: de realisatie van extra capaciteit in opleiding en trajectbegeleiding. Daarmee willen we de plotse stijging van de werkloosheid opvangen.

Het actieprogramma is aanvullend en complementair op het sociaal plan-outplacement. Het omvat vele lokale en sectorale projecten en kent een veelzijdige financiering (Europees Sociaal Fonds, Vlaamse SALK-middelen, provinciaal arbeidsmarktfonds). In het actieprogramma zijn 4 000 extra opleidings- en begeleidingsacties opgenomen. Het provinciaal arbeidsmarktfonds zorgt er bovendien voor dat men bijkomend kan inzetten op kortlopende opleidingstrajecten voor werkzoekenden of voor met ontslag bedreigde werknemers.

Het provinciaal arbeidsmarktbeleid werkt niet alleen horizontaal maar focust ook op bepaalde doelgroepen: de werkzoekende jongeren, de werkloze 50-plussers en de kansengroepen.

Het provinciebestuur en VDAB Limburg bundelden het voorbije jaar de krachten voor de bestrijding van de hoge Limburgse jeugdwerkloosheid. De Limburgse jeugdwerkloosheid daalde sterker dan de jeugdwerkloosheid in Vlaanderen (-5,5 % versus -3 %). Toch ondernemen we nieuwe acties waarmee we een antwoord willen bieden aan de Europese richtlijn. Die bepaalt dat jongeren een eerste werkervaring moeten krijgen binnen de vier maanden na afronding van hun studies. Voorbeelden van acties zijn werkplekleren, vacaturegericht opleiden, versterkte aandacht voor de laaggeschoolden, ...

In 2015 werken we samen met de VDAB een actieplan uit om de sterke stijging van de werkloosheid bij 50-plussers te counteren. Nieuwe arbeidsmarktacties zoals herscholing en

beroepsheroriëntatie bereiden we met de VDAB voor. Een belangrijk aspect in dit actieplan vormt de ondersteuning van de bedrijven in innovatieve arbeidsorganisatie. We verduurzamen de methodiek van de bedrijfsgerichte labowerking in verschillende sectoren met nieuwe sector- en bedrijfstrajecten.

Voor de kansengroepen blijft de sociale economie een belangrijke hefboom voor tewerkstelling. Na een jaar van bestuurlijke hervorming en aansluitend op het Vlaams-provinciaal bestuurlijk protocol herneemt de provincie Limburg haar actieve ondersteuning voor de sector van de sociale economie. We bieden financiële ondersteuning, we faciliteren het transitieproces in functie van het nieuw decretaal kader, we zetten actief in op nieuwe Vlaamse groeipaden en ondersteunen de gemeenten inhoudelijk in hun regierol op het vlak van sociale economie.

De provincie Limburg stelt, samen met de VDAB, ook een arbeidsmarktmonitor op streektafelniveau ter beschikking. Daarmee onderbouwen we het lokaal tewerkstellingsbeleid met accurate arbeidsmarktgegevens. Op basis van deze monitor kunnen we nieuwe projecten in een provinciaal-gemeentelijk partnerschap ontwikkelen.

BELEIDSDOMEIN: **Europese programma's**

1 WIJ BLIJVEN DE EUROPESE PROGRAMMA'S MAXIMAAL BENUTTEN VOOR ONZE PROVINCIE.

Eén Limburg

De Europese subsidies – meer dan 500 miljoen euro sinds 1987 – gebruiken we als een echte hefboom en multiplicator, om het Limburgs economisch weefsel te versterken en maatschappelijke noden versneld in te vullen. Ook de voorbije programmaperiode 2007-2013 is andermaal bijna 60 miljoen euro EFRO-subsidie ingezet.

Het voorbije jaar bereidden we de nieuwe programmaperiode 2014-2020 voor. In het nieuwe Europees cohesiebeleid focust Europa op investeringen in groei en werkgelegenheid en op territoriale samenwerking. De middelen van de Europese fondsen concentreren zich op 11 thematische doelstellingen die bijdragen tot en passen binnen de Europe2020-strategie. Bovendien is de inhoud van de programma's ingepast in het Vlaamse Hervormingsprogramma en de Vlaamse beleidslijnen – onder meer VIA-Pact 2020, NIB, ...

1.1 OPERATIONEEL PROGRAMMA VLAANDEREN EFRO 2014-2020

Het nieuwe Operationeel Programma (OP) Vlaanderen EFRO 2014-2020 is op 4 juni van dit jaar ingediend bij de Europese Commissie. Het bevat vier prioritaire assen:

- 69,55 miljoen euro voor onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie. Zoals slimme specialisatie, versterking van onderzoek en ontwikkeling, kennisvalorisatie, ...;
- 34,88 miljoen euro voor de versterking van het concurrentievermogen van de kmo's. Meer bepaald de stimulering van intrapreneurship, innovatief en internationaal ondernemerschap, de bevordering van het ondernemingsvriendelijk klimaat;
- 45,26 miljoen euro voor de overgang naar een koolstofarme economie: doorgedreven energetische renovaties, stimulering van energie-efficiënte maatregelen bij kmo's, ...;
- 16,93 miljoen euro voor duurzame grootstedelijke ontwikkeling.

Het nieuwe OP Vlaanderen EFRO 2014-2020 bevat ook een nieuw instrument waarmee men de Europese subsidies geïntegreerd wil inzetten en clusteren: de zogenaamde Geïntegreerde Territoriale Investerings (GTI). De GTI Limburg bevat het EFRO-gedeelte van de specifieke Europese SALK-enveloppe. Het gaat om een bedrag van 45,2 miljoen euro EFRO.

1.2 SAMENWERKINGSPROGRAMMA INTERREG V A GRENREGIO VLAANDEREN-NEDERLAND

Het nieuwe samenwerkingsprogramma van de Grensregio Vlaanderen-Nederland (GVN) werd ingediend op 16 juli 2014. Het bevat vier prioritaire assen:

- 61 miljoen euro voor slimme groei met het oog op innovatie: verbetering van de infrastructuur voor onderzoek en innovatie (O&I), stimulering van industrieel onderzoek en experimentele ontwikkeling;
- 33,5 miljoen euro voor duurzame groei met het oog op energie: bevordering van energie-efficiëntie en het gebruik van hernieuwbare energie bij bedrijven en in openbare infrastructuur.
- 33,5 miljoen euro voor duurzame groei met het oog op milieu: bescherming en herstel van het milieu, bevordering van innovatieve technologieën voor een efficiënte omgang met hulpbronnen;
- 15 miljoen euro voor inclusieve groei op de arbeidsmarkt: bevordering van werkgelegenheid en ondersteuning van arbeidsmobiliteit.

Het totale programmabudget bedraagt 152 575 585 euro. Ten opzichte van de vorige programma-periode is dit een stijging met 58 miljoen euro. Het programmagebied bestrijkt de 8 deelnemende provincies. Wanneer het voor de grensregio een meerwaarde biedt, betrekken we er ook andere belangrijke partners bij – zoals Groot-Rijnmond en de Drechtsteden in de Vlaams-Nederlandse Delta.

1.3 SAMENWERKINGSPROGRAMMA INTERREG V A EUREGIO MAAS-RIJN

Het nieuwe samenwerkingsprogramma van de Euregio Maas-Rijn (EMR) focust op vier assen:

- 32,9 miljoen euro voor innovatie: economische valorisatie van onderzoek in een grensoverschrijdende context, verbeterde samenwerking tussen ondernemingen, O&O-centra en onderwijs;
- 20 miljoen euro voor economie: de verbetering van het concurrentievermogen van kmo's via de bevordering van innovatief en internationaal ondernemerschap, de ondersteuning van starters en een efficiënter gebruik van grondstoffen;
- 6,6 miljoen euro voor sociale inclusie en 12,8 miljoen euro voor opleiding: versterkt gezondheidspreventiebeleid en leefbaarheid in steden en landelijke gebieden, ontwikkeling van gemeenschappelijke opleidingen;
- 17,8 miljoen euro voor territoriale ontwikkeling: grensbelemmeringen wegnemen en de attractiviteit van de Euregio verhogen op het vlak van veiligheid, cultuur, erfgoed, toerisme.

Het totale programmabudget bedraagt 96 000 250 euro. Ten opzichte van de vorige programma-periode betekent dit een stijging met 24 miljoen euro. Het programmagebied beslaat de provincie Limburg, de provincie Luik, de Duitstalige Gemeenschap, de provincie Nederlands-Limburg, de Regio Aken en de kreiser Bitburg-Prüm en Vulkaneifel in de Duitse deelstaat Rijnland-Palts.

2 WE WILLEN MAXIMALE ONDERSTEUNING BIEDEN BIJ NIEUWE PROJECTEN.

Eén Limburg

De Europese programma's zijn enorm belangrijk voor de versterking van het Limburgs economisch weefsel. Daarom blijven we ons inspinnen voor de begeleiding en ondersteuning van de promotoren bij de projectvoorbereiding en -uitvoering.

Het Limburgs contactpunt voor het OP EFRO-Vlaanderen 2014-2020 en de twee projectmanagers van de Interreg-programma's van de Euregio Maas-Rijn en de Grensregio Vlaanderen-Nederland bouwden een aanzienlijke expertise uit. We reageren proactief op toekomstige projectoproepen. Daarom vroegen we alle Limburgse actoren, besturen en organisaties om potentiële projectideeën te melden. We legden een uitgebreide databank van projectschetsen aan. Op basis van deze aanmeldingen drijven we de dienstverlening verder op. Zo kunnen we bij de eerste projectoproepen in de verschillende programma's voldoende "Limburgse" projectaanvragen indienen. We voorzien de mogelijkheid om de projecten te co-financieren om projectontwikkeling te stimuleren. Voor de volledige programmaperiode bedraagt het totale budget van de provinciale cofinanciering 33,15 miljoen euro.

3 WE BENUTTEN DE KANSEN VOOR GRENSOVERSCHRIJDENDE SAMENWERKING.

Eén Limburg

3.1 **SAMENWERKING IN DE EUREGIO MAAS-RIJN**

Vanuit de Stichting Euregio Maas-Rijn zetten we ten volle in op de implementatie van de toekomststrategie EMR2020. In het EMR 2020-ontwikkelingsplan zijn vijf kernthema's vastgelegd: economie & innovatie, arbeidsmarkt, onderwijs & opleiding, cultuur & toerisme, gezondheidszorg en veiligheid. Daarnaast omvat de strategie ook vier transversale sectoroverschrijdende thema's: mobiliteit & infrastructuur, duurzame ontwikkeling, verzameling van statistische data en belangenbehartiging.

2015 is het sleuteljaar voor de uitrol van de toekomststrategie EMR2020 en voor de profilering van de Stichting EMR als grensoverschrijdende platform- en hefboomorganisatie voor projectontwikkeling. De EMR2020-strategie dient als kader voor een reeks euregionale conferenties met sectorale experts. In 2014 zijn reeds euregionale conferenties op het vlak van toerisme, arbeidsmarkt en de EMR als industriële vestigingslocatie georganiseerd. In 2015 volgen nog initiatieven voor onder meer personen- en goederenvervoer en de omzetting van de Europese patiëntenrichtlijn. De output van de conferenties wordt gebruikt voor de formulering van verfijnde actieplannen, concrete projectvoorstellen en grensoverschrijdende initiatieven. De provincie Limburg participeert hierin met het oog op Europese projectontwikkeling. De wer-

king van de Stichting EMR krijgt ook een meer wetenschappelijke onderbouw. Conform het EMR 2020-plan zet ze actief in op de verzameling en benchmarking van statistische data voor het EMR-gebied. Op het vlak van governance formuleert een werkgroep voorstellen voor de vernieuwing van het EMR-bestuursmodel.

3.2 INTERLIMBURGSE SAMENWERKING

We intensiveren de bilaterale interlimburgse samenwerking met het oog op projectontwikkeling binnen de Europese programma's. Beide provincies innoveren de komende jaren de kennisinfrastructuur met de uitvoering van het SALK en het Nederlands-Limburgse ontwikkelingsplan Kennis-as Limburg. Beide plannen hebben gedeelde uitgangspunten: de economische transitie en de versterking van het vestigingsklimaat. Dat biedt kansen voor de interdisciplinaire en grensoverschrijdende samenwerking tussen Belgisch en Nederlands Limburg. De raakpunten situeren zich onder andere op vlak van zorginnovatie, biotech & medtech.

Langs Belgisch-Limburgse zijde investeren we in het Limburg Clinical Research Programme, het Vlaams instituut voor Biotechnologie (immunologische ziekten), de proeftuin Careville en de promotie van zorgberoepen. Zo willen we de braindrain binnen het domein van de life sciences tegengaan. Aan Nederlands-Limburgse zijde investeert men in Living Lab Limburg (Universiteit Maastricht), Ciro+, het Skillslab Zorgmedewerkers Euregio en de bachelor Neurowetenschappen (MUMC+/UM). Ook binnen de creatieve economie zijn er heel wat synergieën tussen de werking van actoren als Innovatie & Design Euregio platform, Fablab C-mine, Mad Faculty, Z33 en hun Nederlands-Limburgse tegenhangers zoals het Maastricht Writing Centre, Creative City en Continium Fashion Across Borders.

Binnen het domein van toerisme zijn gelijkaardige initiatieven gepland: innovatieve ontwikkeling van het mijnerfgoed, verfijning van fietsroutenetwerken en de uitbouw van leerhotels. Beide provincies brengen deze actoren samen met het oog op projectontwikkeling binnen de Europese programma's. De afstemming van de regionale strategieën biedt namelijk veel opportuniteiten. Beide Limburgen maken ook deel uit van het grensoverschrijdende samenwerkingsverband Top Technologie Regio – Eindhoven-Leuven-Aken triangle (TTR ELAt). De OESO evalueerde in 2013 de werking van TTR ELAt en formuleerde daarna een aantal aanbevelingen om de werking van deze functionele regio op te schalen. Samen met Nederlands-Limburg wil onze provincie deze aanbevelingen toepassen bij de uitwerking van Europese projecten in de nieuwe programmaperiode.

3.3 GROS

Opzet van het GROS is de versterking van de grensoverschrijdende samenwerking in de grensstreek. Vlaanderen en Nederland willen knelpunten aanpakken en sneller inspelen op kansen. In het verleden is een prioriteitenlijst opgemaakt, met input van de Vlaamse grensgemeenten en -provincies.

De procedure voor de actualisering van de prioriteitenlijst is opgestart. In 2014-2015 betrekken de partners de grensgemeenten- en provincies actief in deze procedure. De provincie

Limburg inventariseert samen met de Limburgse grensgemeenten de Limburgse prioriteiten in de verschillende beleidsdomeinen. We schuiven alvast een aantal actiepunten naar voor: de Albertknoop Lanaken-Maastricht, de ontwikkeling van een Kempische economische as richting Eindhoven, de creatie van grensoverschrijdende revolverende innovatiefondsen (opzet: de Nederlandse kennis en expertise ter beschikking stellen van het Limburgse bedrijfsleven), grensoverschrijdend openbaar vervoer, ...

4 **WIJ WILLEN DE LIMBURGERS VERDER INFORMEREN OVER HET BELANG VAN DE EUROPESE UNIE**

Europe Direct biedt advies, hulp en antwoorden op vragen over de EU en in het bijzonder over de rechten van EU-burgers, de prioriteiten van de EU, wetgeving, beleid, programma's en financieringsmogelijkheden. Europe Direct informeert zijn uitgebreid netwerk en actorenbestand wekelijks over relevante Europese beleidsontwikkelingen en subsidieoproepen. Europe Direct verspreidt ook allerlei publicaties van de EU-instellingen en organiseert voorlichtingsacties om de Europese Unie en het EU-beleid beter bekend te maken bij de Limburger. De intensieve ondersteuning van het onderwijs zetten we ook in 2015 verder, onder meer door de ontwikkeling van educatieve pakketten en projecten.